

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 353-02-318/2020-03

Датум: 16.12.2020.

Немањина 22-26

Београд

На основу члана 2. тачка 2. алинеја 1. и члана 30. став 4. Закона о процени утицаја на животну средину («Службени гласник РС», број 135/04, 36/09), чл. 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/16 и 95/18-аутентично тумачење), члана 6. став 1. и члана 39. став 1. тачка 4) Закона о министарствима („Службени гласник РС“, број 128/20), члана 23. став 2. и члана 24. став 3. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 - др. закон и 47/18), а на основу захтева носиоца пројекта ЈП Електропривреда Србије Београд, за давање сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта: Озакоњење објеката ТЕНТ, за блокове А1 и А2, на катастарској парцели број 1934/1 КО Уровци, општина Обреновац, државни секретар Министарства заштите животне средине по решењу о овлашћењу број: 021-01-29/2020-09 од 9.11.2020. године, доноси:

Р Е Ш Е Њ Е

1. **ДАЈЕ СЕ САГЛАСНОСТ** носиоцу пројекта ЈП Електропривреда Србије, на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта: Озакоњење објеката ТЕНТ, за блокове А1 и А2, на катастарској парцели број 1934/1 КО Уровци, општина Обреновац.
2. Налаже се носиоцу пројекта да при реализацији предметног пројекта, у свему испоштује услове осталих надлежних органа и организација, а нарочито мере заштите животне средине утврђене у предметној Студији и програм праћења утицаја на животну средину (поглавља 8. и 9. Студије).
3. Решење о сагласности и предметна Студија о процени утицаја на животну средину затеченог стања пројекта саставни су део техничке документације.
4. О трошковима поступка биће решено посебним решењем.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Носилац пројекта ЈП Електропривреда Србије Београд, дана 13.02.2020. године, поднео је Министарству заштите животне средине захтев за давање сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта: Озакоњење објеката ТЕНТ, за блокове А1 и А2, на

катастарској парцели број 1934/1 КО Уровци, општина Обреновац, а коју је израдило предузеће „Delta inženjering“ д.о.о. Београд.

У складу са чланом 20. Закона о процени утицаја на животну средину, обезбеђен је јавни увид, организована презентација и спроведена јавна расправа о предметној Студији – оглас у дневном листу „Блиц“ од 03.06.2020. године, веб сајт министарства <http://www.ekologija.gov.rs/obavestjenja/procena-uticaja-na-zivotnu-sredinu/>. Јавна расправа је одржана 25.06.2020. године у општинској управи Обреновац.

Поред представника Министарства заштите животне средине и локалне самоуправе Обреновац, учествовали су представници Центра за екологију и одрживи развој из Суботице, Регулаторног института за обновљиву енергију и животну средињу РЕРИ, Београдске отворене школе, Еко страже, Европског центра за екологију, организације CPOR-BGEN, те представници адвокатске канцеларије Сретена Ђорђевића. Изнели су бројне примедбе које се тичу нарушеног квалитета животне средине на ширем простору Обреновца као последица вишегодишњег рада Термоелектране Никола тесла А и указано је на низ мањкавости у Студији, а највише у делу описа негативног утицаја на животну средину, где су по мишљењу представника заинтересоване јавности написане неутемељене и нетачне констатације и закључци.

У току трајања јавног увида, на предметну Студију о процени утицаја на животну средину коментаре су доставили:

- Центар за екологију и одрживи развој из Суботице, од 25.06.2020. године,
- Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средињу РЕРИ из Београда, од 15.06.2020 и 30.06.2020. године,
- Бојан Симишић из Београда, од 10.06.2020.године,
- Београдска отворена школа, од 15.06.2020. године,
- Адвокат Сретен Ђорђевић, од 25.06.2020. године.

У складу са чл. 22, 23. и 24. Закона о процени утицаја на животну средину, Решењем број: 353-02-318/2020-03 од 26.05.2018. године образована је Техничка комисија која је разматрала предметну Студију о процени утицаја на животну средину, пратећу документацију, записник са одржане јавне расправе и достављена мишљења заинтересованих органа, организација и јавности.

После одржаног састанка дана 17.07.2020. године, Техничка комисија је сачинила Извештај о оцени предметне Студије о процени утицаја на животну средину, у коме је констатовала да иста није урађена сагласно Закону о процени утицаја на животну средину и Правилнику о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник Р.Србије“ број 69/05).

После достављања допуњене и дорађене Студије, од 21.10.2020. године, Техничка комисија је одржала други радни састанак дана 15.12.2020. године. Састанку су претходиле детаљне анализе чланова техничке комисије оних делова Студије које су били предмет измена и допуна.

I Одговори на примедбе Министарства животне средине

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 353-02-318/2020-03

Датум: 16.12.2020.

Немањина 22-26

Београд

На основу члана 2. тачка 2. алинеја 1., члана 24. и члана 30. Закона о процени утицаја на животну средину («Службени гласник РС», број 135/04, 36/09), чл. 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/16 и 95/18-аутентично тумачење), члана 6. став 1. и члана 39. став 1. тачка 4) Закона о министарствима („Службени гласник РС“, број 128/20), члана 23. став 2. и члана 24. став 3. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 - др. закон и 47/18), а на основу захтева носиоца пројекта ЈП Електропривреда Србије Београд, за давање сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта: Озакоњење објеката ТЕНТ, за блокове А1 и А2, на катастарској парцели број 1934/1 КО Уровци, општина Обреновац, државни секретар Министарства заштите животне средине по решењу о овлашћењу број: 021-01-29/2020-09 од 9.11.2020. године, доноси:

РЕШЕЊЕ

1. **ДАЈЕ СЕ САГЛАСНОСТ** носиоцу пројекта ЈП Електропривреда Србије, на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта: Озакоњење објеката ТЕНТ, за блокове А1 и А2, на катастарској парцели број 1934/1 КО Уровци, општина Обреновац.
2. Налаже се носиоцу пројекта да при реализацији предметног пројекта, у свему испоштује услове осталих надлежних органа и организација, а нарочито мере заштите животне средине утврђене у предметној Студији и програм праћења утицаја на животну средину (поглавља 8. и 9. Студије).
3. Решење о сагласности и предметна Студија о процени утицаја на животну средину затеченог стања пројекта саставни су део техничке документације.
4. О трошковима поступка биће решено посебним решењем.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Носилац пројекта ЈП Електропривреда Србије Београд, дана 13.02.2020. године, поднео је Министарству заштите животне средине захтев за давање сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта: Озакоњење објеката ТЕНТ, за блокове А1 и А2, на

катастарској парцели број 1934/1 КО Уровци, општина Обреновац, а коју је израдило предузеће „Delta inženjering“ д.о.о. Београд.

У складу са чланом 20. Закона о процени утицаја на животну средину, обезбеђен је јавни увид, организована презентација и спроведена јавна расправа о предметној Студији – оглас у дневном листу „Блиц“ од 03.06.2020. године, веб сајт министарства <http://www.ekologija.gov.rs/obavestjenja/procena-uticaja-na-zivotnu-sredinu/>. Јавна расправа је одржана 25.06.2020. године у општинској управи Обреновац.

Поред представника Министарства заштите животне средине и локалне самоуправе Обреновац, учествовали су представници Центра за екологију и одрживи развој из Суботице, Регулаторног института за обновљиву енергију и животну средињу РЕРИ, Београдске отворене школе, Еко страже, Европског центра за екологију, организације SPOR-BGEN, те представници адвокатске канцеларије Сретена Ђорђевића. Изнели су бројне примедбе које се тичу нарушеног квалитета животне средине на ширем простору Обреновца као последица вишегодишњег рада Термоелектране Никола тесла А и указано је на низ мањкавости у Студији, а највише у делу описа негативног утицаја на животну средину, где су по мишљењу представника заинтересоване јавности написане неутемељене и нетачне констатације и закључци.

У току трајања јавног увида, на предметну Студију о процени утицаја на животну средину коментаре су доставили:

- Центар за екологију и одрживи развој из Суботице, од 25.06.2020. године,
- Регулаторни институт за обновљиву енергију и животну средињу РЕРИ из Београда, од 15.06.2020 и 30.06.2020. године,
- Бојан Симишић из Београда, од 10.06.2020.године,
- Београдска отворена школа, од 15.06.2020. године,
- Адвокат Сретен Ђорђевић, од 25.06.2020. године.

У складу са чл. 22, 23. и 24. Закона о процени утицаја на животну средину, Решењем број: 353-02-318/2020-03 од 26.05.2018. године образована је Техничка комисија која је разматрала предметну Студију о процени утицаја на животну средину, пратећу документацију, записник са одржане јавне расправе и достављена мишљења заинтересованих органа, организација и јавности.

После одржаног састанка дана 17.07.2020. године, Техничка комисија је сачинила Извештај о оцени предметне Студије о процени утицаја на животну средину, у коме је констатовала да иста није урађена сагласно Закону о процени утицаја на животну средину и Правилнику о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник Р.Србије“ број 69/05).

После достављања допуњене и дорађене Студије, од 21.10.2020. године, Техничка комисија је одржала други радни састанак дана 15.12.2020. године. Састанку су претходиле детаљне анализе чланова техничке комисије оних делова Студије које су били предмет измена и допуна.

I Одговори на примедбе Министарства животне средине

1. У прилогу Студије потребно је доставити копију пријаве објекта изграђеног без одобрења за изградњу и обавештење о могућностима усклађивања објекта са урбанистичким планом, односно условима за издавање одобрења за изградњу. Увод стр. 1.9.0-4 стоји да се уз захтев предаје извод изведеног објекта, док се у списку документације не наводе ови пројекти већ идејни пројекти објекта.
Студија је допуњена копијама пријаве објекта изграђених без одобрења за изградњу. Захтев за легализацију блока А1 са групом објеката, број 35-00-00220/2014-05 од 23.11.2018. године, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Захтев за легализацију блока А2, број 35-00-00218/2014-05 од 23.11.2018. године, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.
2. Приложити најновије извештаје овлашћених организација о резултатима мерења и испитивања чинилаца животне средине на које објекат и његове активности утичу.
Приложен је Извештај о стању животне средине у ТЕНТ А за 2019. годину (март 2020. година).
3. Потребно је приложити решење којим је Носиоцу пројекта одређен обим и садржај студије и услове надлежних органа.
Министарство није одредило обим и садржај студије, јер се за потребе легализације објекта израђује студија о процени утицаја у складу са законом.
4. Из ког разлога Студијом није обухваћен и блок А3, с обзиром да блокови А1, А2 и А3 користе исти емитер?
Допуњеном студијом је приказан блок А3.
5. Доставити препис листа непокретности за катастарску парцелу која је обухваћена предметним пројектом.
Студија је допуњена копијом Преписа листа непокретности број 697 КО Уровци, РГЗ – Служба за катастар непокретности Обреновац број 952-1/2018 246 од 30.01.2018. године.
6. Уредба о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма („Сл. гл. РС“, бр. 88/10 и 30/18) је престала да важи и замењена је Уредбом о систематском праћењу стања и квалитета земљишта („Сл. гл. РС“, бр. 73/19). Поред тога, Уредба о граничним вредностима штетних и опасних материја у земљишту, поред наведеног броја Службеног гласника 30/18, имала је допуну у Сл. гласнику бр. 64/19. Такође, списку законске регулативе, на листу 1.9.0-7 потребно је додати и Правилник о листи активности које могу да буду узрок загађења и деградације земљишта, поступку, садржини података, роковима и другим захтевима за мониторинг земљишта („Сл. гл.

РС“, бр. 68/19). Поред ових измена, које је потребно извршити у поглављима 0.1, 9.1 и 9.3, у поглављима 5.2 и 5.3 је потребно нагласити да је у међувремену Уредба по којој су вршена мерења престала да важи и да је замењена Уредбом о систематском праћењу стања и квалитета земљишта („Сл. гл. РС“, бр. 73/19).

Студија је допуњена новом Уредбом и Правилником, у складу са примедбом.

7. У списку законске и подзаконске регулативе (поглавље 0.1) додати и Национални план за смањење емисија.

Примедба усвојена и извршена допуна студије.

8. У поглављу 2.1, удаљеност Обреновца од Београда изражена је у km².

Примедба усвојена и извршена допуна студије.

9. Све латинске називе у Студији је потребно написати курзивом (*italic*).

Примедба није од суштинског значаја.

10. Површине објеката 54 и 55 (коси мостови), на листу 1.9.3-52, су вероватно погрешно написане.

Презентовани подаци су преузети из “Извештај о затеченом стању објеката са Елаборатом геодетских радова – Коси мостови са транспортерима”, Делта Инжењеринг доо, 2019. година и коректно су унети у Студију.

11. На основу ког пројекта је изграђен резервоар мазута 1? Овај објекат је изграђен, према наводу из Студије (лист 1.9.3-53) „средином прошле деценије“, тј. око 2005. године, тако да би требало да постоји пројектна документација везана за његову изградњу.

Резервоар мазута 1 је предмет озакоњења на бази постојеће документације и извештаја о затеченом стању.

12. За сва три резервоара мазута, у Студији је наведено да су смештени сваки у своју бетонску танквану, која може да прихвати целокупан садржај резервоара у случају хаварије на резервоару. Међутим, са слика 25 - 27 може се закључити да се ови резервоари налазе на равним бетонским површинама које нису ограђене (тј. не формирају базене запремина која би биле довољне за прихват целокупних количина мазута из сваког од резервоара), те није јасно како би оне задржале мазут који би се у случају акцидента излио из ових резервоара. Потребно је напоменути да се резервоари мазута налазе на удаљености мањој од 100 метара од реке Саве.

Сви резервоари за мазут се налазе у одговарајућим танкванама (бетонска подлога са земљаним насипом).

13. У табелама 5 и 6 потребно је додати податке за 2017., 2018. и 2019. годину. Концентрације прашкастих материја су вишеструко веће од прописаних граничних вредности, тако да није јасно како се на основу ових података може издати сагласност на студију о процени утицаја на животну средину.

Одређена поглавља у студији су комплетно измењена и допуњена у складу са новим извештајем о извршеном мониторингу у 2019. години.

14. Табела 7 и 8, ограничити само на предмет Студије.

Студија је допуњена у складу са примедбом.

15. Граница пројекта су блокови А1 и А2 Термоелектране „Никола Тесла“, те би подаци у табелама 8 - 13 требало да се односе на ове блокове или, уколико то није могуће, потребно је дати податке за ТЕ „Никола Тесла“ А и проценити колике се количине односе на блокове А1 и А2 (евентуално додати и блок А3).

Студија је допуњена у складу са примедбом.

16. Приказати хемијски састав угља и мазута из табеле 7. На основу састава и количина угља и мазута прорачунати материјални биланс и приказати хемијске реакције које се одигравају током сагоревања у блоковима А1 и А2.

Студија је допуњена моделом дисперзије загађујућих материја са емитера ТЕНТ А.

17. У складу са чланом 4 Правилника о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 69/05), потребно је дати приказ врсте и количине испуштених гасова, воде и других течних и гасовитих отпадних материја, укључујући емисије у ваздух, испуштања у површинске и подземне реципијенте, одлагање на земљишту, буку, вибрације, топлоту, зрачења (јонизујућа и нејонизујућа) и др. Ово је потребно много детаљније обрадити.

Поглавља 5.0. и 6.0. су у допуњењеној Студији дорађена у складу са датом примедбом и Извештајем о стању животне средине у ТЕНТ А за 2019. годину (март 2020. година).

18. У оквиру 3. поглавља, у складу са чланом 4 поменутог правилника, потребно је дати приказ технологије третирања свих врста отпадних материја. Јасно навести и на ситуационом плану означити места привременог одлагања различитих врста отпада и рециклабилних материјала и навести даљи начин поступања са њима.

Управљање отпадом је дефинисано Законом о управљању отпадом и Носилац пројекта са отпадом поступа у складу са Планом управљања отпадом. Складиште неопасног и опасног отпада није тема студије и у поступку је прибављања употребне дозволе. Студија је допуњена у складу са датом примедбом.

19. У оквиру поглавља 3 дати детаљну анализу усклађености постројења са најбољим доступним техникама (ВАТ), које су релевантне за предметно постројење.

У допуњеној студији приказана је усклађеност постројења са референтним БАТ.

20. Поред избора локације и производног процеса, потребно је размотрити и потенцијалне алтернативе за остале чиниоце предвиђене чланом 5 Правилника о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 69/05).

Алтернативна решења се разматрају у случају реконструкције/изградње објекта, не у студији затеченог стања.

21. Детаљно и јасно образложити следећи закључак са листа 1.9.5-99: „Загађење ваздуха суспендованим честицама PM_{10} има локални значај, а последица је утицаја различитих извора загађења (саобраћај, кућна ложишта и сл.)“. Да ли то значи да рад ТЕНТ А не утиче или је утицај безначајан на концентрацију суспендованих честица PM_{10} у његовој ближој и широј околини?

Студија је допуњена у складу са примедбом и Извештајем о стању животне средине у ТЕНТ А за 2019. годину (март 2020. година).

22. Приказати анализу утицаја загађујућих материја у ваздух из постројења ТЕНТ А и удео блокова А1 и А2, како у ближој, тако и у даљој околини постројења.

У студији је приказано моделовање дисперзије загађујућих материја из емитера ТЕНТ А.

23. Нумерисати слику на листу 1.9.5-99 и приказати само електрофилтере који пречишћавају димне гасове који се испуштају кроз заједнички емитер блокова А1, А2 и А3. Шему приказану на овој слици дати у много бољој резолуцији, како би могли да се виде сви детаљи.

Студија је исправљена у складу са датом примедбом.

24. У последњој реченици пре слике 16 (лист 1.9.5-102) уместо А1, треба да стоји А2. Са слике 53 се види да су мерна места на блоку А2 и иза левог и иза десног електрофилтера апсолутно неусаглашена са стандардима SRPS EN 15259 и SRPS ISO 9096(2009), те да су резултати мерења прашкастих материја из ових емитера апсолутно непоуздани. Шта може да се предузме по том питању?

Исправљена је словна грешка. Други део примедбе се не односи на Носиоца пројекта/обрађивача. Могуће је да ће након реконструкције доћи до измене положаја мерних места на емитерима.

25. Да ли је Носилац пројекта дужан да спроводи континуална мерења емисије загађујућих материја у ваздух и које загађујуће материје је дужан да прати? Образложити ово у Студији.
- Носилац пројекта врши континуални мониторинг, у складу са решењем број 353-01-02635/2016-17 од 25.11.2019. године, Министарство заштите животне средине (у прилогу допуњене студије).*
26. У прилогу Студије дати Допис Министарства за заштиту животне средине број 353-01-00122/2017-03 од 29.12.2017. године, који се наводи на листу 1.9.5-108.
- Студија је допуњена у складу са раније датим примедбама.*
27. Поглавље 5, стање ж.с., ово поглавље се односи на стање појединих медијума животне средине, тако да изглед емитера, мерних места, вредности емисије нису предмет овог поглавља.
- Студија је допуњена у складу са раније датим примедбама.*
28. У закључку поглавља 5.1 упоредити измерене вредности са вредностима које су препоручене одговарајућим BREF документом.
- У допуњеној студији приказана је усклађеност постројења са референтним БАТ.*
29. У табелама у поглављу 5.2 навести шта представљају узорци означени као V0218/1, V0218/2, V0218/8 итд.? У целом поглављу 5.2 јасно назначити који узорак шта представља. На ситуационом плану за сваки узорак који је наведен у поглављу 5.2, приказати место на коме је извршено узорковање.
- Студија је допуњена Извештајем о стању животне средине у ТЕНТ А за 2019. годину (март 2020. година).*
30. Табеларно приказати резултате анализа отпадних вода и њихове граничне вредности и упоредити измерене вредности са вредностима које су препоручене у одговарајућем BREF документу. Јасно назначити порекло отпадних вода и места узорковања и приказати њихов положај на ситуационом плану.
- У допуњеној студији приказана је усклађеност постројења са референтним БАТ. У извештајима о извршеном мониторингу који врше овлашћене и акредитоване лабораторије су наведене координате мерног места, порекло отпадних вода, акредитована метода за сваки параметар...*

31. У поглављу 5.3 нема закључка о утицају блокова А1 и А2 Термоелектране „Никола Тесла“ на околно земљиште.

Утицај на основне чиниоце животне средине преузет је из Извештаја о стању животне средине у ТЕНТ А за 2019. годину (март 2020. година) и из Студије „Моделовање распрострањања загађујућих материја кроз ваздух из емитера термоелектране Никола Тесла А“, и студија је допуњена у складу са примедбом.

32. У закључку поглавља 5.4 је, из Извештаја о испитивању овлашћене организације, преузето да се оцењивање индикатора буке врши према претпостављеној акустичној зони 5 - „Градски центар, занатска, трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница“. Према ономе што се може видети са слике 59, на којој је приказан положај референтних мерних места, пре би се могло закључити да предметна индустријска акустична зона граничи са акустичном зоном 3 - „Чисто стамбена подручја“, те би требало да се користе граничне вредности које су прописане за зону 3, тј. гранични ниво буке за дан и вече не би требало да прелази 55 dB(A) а за ноћ 45 dB(A).

Студија је допуњена у складу са датом примедбом.

33. У складу са чланом 6 Правилника о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 69/05), у поглављу 5 предметне Студије потребно је обрадити и утицај постројења на следеће чиниоце: становништво, флору и фауну, климатске чиниоце, грађевине и непокретна културна добра, археолошка налазишта и амбијенталне целине и на крају приказати међусобни однос свих наведених чинилаца.

Утицаји на поједине чиниоце животне средине су везани за резултате извршеног мониторинга и могуће утицаје појединих емитованих полутаната који су обрађени студијом.

34. Поглавље 6, није обрађен утицај на квалитет ваздуха, веза емисије и квалитета емисије, начин расподеле загађујућих компонената у атмосфери.

Студија је допуњена моделом дисперзије загађујућих материја са емитера ТЕНТ А.

35. У поглављу 6.1 навести све потенцијалне загађујуће материје које могу да се емитују из емитера блока А1 и А2, њихове концентрације, распрострањање и евентуалне утицаје на здравље људи и животну средину.

Загађујуће материје које се емитују са постројења наведене су у оквиру Извештаја о стању животне средине у ТЕНТ А за 2019. годину (март 2020. година) и студија је допуњена у складу са примедбом.

36. Потребно је много детаљније обрадити утицај предметног постројења на квалитет воде и на земљиште (поглавља 6.2, 6.3 и 6.4).

Утицај постројења на основне чиниоце животне средине приказан је у оквиру Извештаја о стању животне средине у ТЕНТ А за 2019. годину (март 2020. година) и студија је допуњена у складу са примедбом.

37. Поглавље 7, обрадити потенцијалне удесне ситуације и за сваку анализирати могући утицај на животну средину прорачуном утицаја, зона сигурности и сл.

За комплекс ТЕНТ А, као севесо постројење израђен је Извештај о безбедности и План заштите од удеса који су верификовани од стране надлежног органа. У студији је дат скраћени извод из наведеног извештаја.

38. Поглавља 6.5 и 6.6 обрађена су теоријски, без икакве анализе утицаја предметног постројења. Много детаљније је потребно обрадити ова поглавља. За потребе израде ових анализа неопходно је ангажовање и лица медицинске струке.

Могући утицаји и ефекти појединих полутаната су дати студијом.

39. Ажурирати и допунити домаћу и европску регулативу која се наводи у поглављу 8.1.

Примедба је прихваћена, а студија допуњена у складу са примедбом.

40. Све мере заштите животне средине у поглављу 8 нумерисати, написати их јасно, једнозначно и императивно. Описе и објашњења дати у овом поглављу треба приказати у претходним поглављима.

Студијом наведене мере су јасно приказане.

41. У поглављу 9.1 приказати податке само за ТЕНТ А и прокоментарисати усклађеност резултата како са националним законодавством, тако и са Националним планом за смањење емисија и са одговарајућим вредностима датим у BREF документу. Јасно и таксативно навести закључке.

Примедба је прихваћена, а студија допуњена у складу са примедбом.

42. Поглавље 9.2 обрадити много детаљније. Потребно је описати све параметре животне средине који је Носилац пројекта у обавези да прати и то при мерењу емисије загађујућих материја у ваздух, мерењу квалитета амбијенталног ваздуха, мерењу квалитета површинских, подземних и отпадних вода, мерењу квалитета земљишта, мерењу нивоа комуналне буке, као и параметре за евентуална мерења нејонизујућег

зрачења. Описати све ове параметре и дати њихове граничне вредности уз навођење одговарајуће законске регулативе. Такође, за све параметре је потребно дати вредности које су пропоручене одговарајућим BREF документом.

Параметри животне средине које је Носилац пројекта у обавези да прати део су мониторинга који се редовно врши у складу са законском регулативом и од стране овлашћене и акредитоване лабораторије. У извештајима о извршеном мониторингу детаљно су наведени сви параметри захтевани примедбом.

43. Поглавље 9.3 је написано испод сваког нивоа који је потребан за било коју Студију о процени утицаја, а посебно за процену утицаја постројења оваквог типа, које има огроман енергетски и привредни значај за Републику Србију, али и има огроман утицај на животну средину у Републици Србији. Потребно је навести свако појединачно мерно место и приказати га на ситуационом плану. За свако мерење одговарајућег параметра потребно је дати методологију по којој ће бити вршен мониторинг и учесталост мониторинга, при чему се треба позвати на национално законодавство и одговарајући BREF документ. У резимеу, табеларно навести сва мерна места, параметре који ће се пратити, методологију и учесталост праћења.

Праћење квалитета основних чиниоца животне средине врши се на основу Програма мониторинга утицаја на животну средину. Овлашћена лабораторија за вршење мониторинга даје извештаје о извршеном мониторингу у складу са важећим националним законодавством. У извештајима о извршеном мониторингу детаљно су наведени сви параметри захтевани примедбом.

II Одговори на примедбе Београдске отворене школе

Поглавље 5.1. је допуњено подацима о извршеном мониторингу у 2019. години. На основу Националног плана за смањење емисије (НЕРП, 2017. година), одсумпоравање димних гасова у ТЕНТ (Блокови А1 и А2) је планирано до 2025. године. Планирани допринос (Блокова А1, А2, А3) максималним емисијама CO₂ опада од 8.254,32 т/год. (2018. година) до 4.127,16 т/год. (2027. година). ЈП ЕПС је правовремено доставио податке за припрему НЕРП.

III Одговори на примедбе Бојана Симишића

1. Предметна студија није обухватила велику научну студију „Решавање еколошких проблема насталих радом ТЕНТ А и Б” из 2003. године из више разлога:
  - У периоду 2003 – 2020. године извршено је више промена на комплексу ТЕНТ А који превазилазе оквире пројектног задатка за израду Студије затеченог стања за потребе озакоњења појединих објеката у ТЕНТ А.
  - Студија о процени утицаја за потребе озакоњења објеката не разматра планирана решења за реконструкцију појединих објеката, јер ће се за планиране реконструкције радити посебне студије утицаја на животну средину.

- Предложена решења у наведеној студији могу бити корисна при изради студија о процени утицаја за планиране реконструкције.
- 2. Ризик од удеса је детаљно обрађен у Извештају о безбедности на који је ЕПС исходовао одговарајуће решење о сагласности. У студији о процени утицаја дат је извод из Извештаја о безбедности.
- 3. У 2019. години, у ТЕНТ А потрошња угља је износила 14.714.567 тона.
- 4. Систем за отпрему и одлагање пепела и шљаке није део пројектног задатка за озакоњење дефинисаних објеката обрађених студијом.
- 5. Начин управљања отпадом није део пројектног задатка. У објектима који су предмет студије, не генеришу се отпадне пнеуматске гуме ни отпадне гуме од транспортних трака. У трафоима на комплексу ТЕНТ А се не користе ПЦБ уља.
- 6. У допуњеној студији обрађени су подаци о извршеном мониторингу у 2019. години.
- 7. Што се тиче реке Саве испитивања из 2019 године су показала да узводно и низводно од локације ТЕНТ А нема прекорачења ГВ-10 μ г/л. Што се тиче садржаја арсена у отпадним гасовима блокова А1 и А2, није прописана гранична вредност емисије, нит постоји обавеза мерења садржаја арсена у отпадном гасу. Испитивања земљишта које до сада спроводио ЈП ЕПС нису показала повећан садржај арсена у узорцима земљишта узетим око резервоара и уљних када.
- 8. Одлагалишта пепела и шљаке нису предмет пројектног задатка за израду предметне Студије о процени утицаја. Извор ХЕАЛ, на који се примедба позива, наводи да је ТЕНТ А на трећем месту од 10 ранжираних највећих загађивача по параметрима СО₂ (у 2016. години, емитовано 109.000 т/год. и на четвртном месту по параметру ПМ10 (у 2016. години, емитовано 3.255 т/год.). У табели 2 се наводи да је у Србији прерано умрло 570 особа (услед емисије загађења из сопствених постројења на угљ). У табели 3, је наведено да је само због ТЕНТ А, прерано умрло 600 особа. Обзиром на неусаглашеност података, наведеним се неће допунити студија.
- 9. Пројектим задатком је дефинисан рад постројења, након ревитализације, до 2036. године. ЈП ЕПС своје пословање усмерава у складу са стратешким и законским оквиром Републике Србије.
- 10. Испитивања воде реке Саве из 2019 године су показала да узводно и низводно од локације ТЕНТ А нема прекорачења Аs изнад ГВ-10 μ г/л. Што се тиче садржаја арсена у отпадним гасовима блокова А1 и А2, није прописана гранична вредност емисије, нит постоји обавеза мерења садржаја арсена у отпадном гасу. Испитивања земљишта које до сада спроводи ЈП ЕПС нису показала повећан садржај арсена у узорцима земљишта узетим око резервоара и уљних када.

IV Одговори на примедбе Регулаторног института за обновљиву енергију и животну средину РЕРИ из Београда

1. *Студија је допуњена копијама пријаве објеката изграђених без одобрења за изградњу. Захтев за легализацију блока А1 са групом објеката, број 35-00-00220/2014-05 од 23.11.2018. године, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Захтев за легализацију блока А2, број 35-00-00218/2014-05 од 23.11.2018. године, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.*
2. *Мултидисциплинарни тим је квалификован за израду студије о процени утицаја у складу са чланом 19, став 3 Закона о процени утицаја на животну средину.*
3. *У складу са наведеном примедбом, поглавље 2.8. је измењено и допуњено.*
4. *Електрофилтерска постројења блокова А1 и А2 су детаљно описана студијом и студија има садржај прописан Законом о процени утицаја на животну средину.*
5. *Систем за третман отпадних вода није део пројектног задатка за израду предметне студије. Систем је изведен и ТЕНТ А је израдио и прибавио сагласност на ажурiranу „Студију о процени утицаја на животну средину пројекта изградње постројења за пречишћавање отпадних вода у оквиру ТЕНТ А“, Министарство заштите животне средине број 353-02-1363/2019-03 од 02.12.2019. године.*
6. *Достизање климатских циљева и усклађивање са међународним прописима у области климатских промена које је РС потписала и ратификовала је законска обавеза ЈП ЕПС која се имплементира при планирању, изградњи и реконструкцији електроенергетских постројења. ЈП ЕПС своје пословање усмерава у складу са стратешким и законским оквиром Републике Србије у различитим областима, па и у области климатских промена. Планови пословања ЈП ЕПС узимају у обзир и обавезе које се односе на област борбе против климатских промена.*
7. *Одговарајућа поглавља студије су измењена и допуњена на основу извршеног мониторинга у 2019. години. У поступку озакоњења објеката изграђених без одобрења за градњу обавезно је исходовање сагласности на студију затеченог стања. Да би се извршила планирана реконструкција објеката наведених студијом неопходно је да објекти буду озакоњени. Није искључива сврха студије озакоњење објеката, већ правни основ да се изврши планирана реконструкција „за још један радни циклус, уз уважавање захтева у погледу мера заштите животне средине“ (цитат из Студије).*
8. *Захтев за издавање ИРПС дозволе је поднет 31.12.2013. године надлежном министарству. Већ је поменуто да је поглавље 2.8. је измењено и допуњено у складу са датим примедбама. Законом о процени утицаја на животну средину прописано је поглавље „Планови и решења заштите животне средине“, што је студијом испоштовано.*

9. У поглавље 6.1. На основу Националног плана за смањење емисије (НЕРП, 2017. година), одсумпоравање димних гасова у ТЕНТ (Блокови А1 и А2) је планирано до 2025. године. Планирани допринос (Блокова А1, А2, А3) максималним емисијама SO_2 опада од 8.254,32 т/год. (2018. година) до 4.127,16 т/год. (2027. година). Збир укупних годишњих максималних емисија (SO_2 , NO_x и PM) износио је од 54.575,33 т/год. (2018. година) до 25.060,56 т/год. (2027. година), за сва постројења обухваћених НЕРП-ом. ЈП ЕПС је правовремено доставио податке за припрему НЕРП.

Постројење за ОДГ је предвиђено за смањење емисије сумпорних оксида у атмосферу и није предмет студије. У допуњеној студији, обрађени су подаци о извршеном мониторингу у 2019. години.

Студија је допуњена приказом усклађености постројења са референтним БАТ.

10. Предпоставка да ће блокови А1 и А2 радити до 2036. године је део пројектног задатка ЕПС.
11. Извор ХЕАЛ, на који се примедба позива, наводи да је ТЕНТ А на трећем месту од 10 ранжираних највећих загађивача по параметрима SO_2 (у 2016. години, емитовано 109.000 т/год. и на четвртном месту по параметру PM_{10} (у 2016. години, емитовано 3.255 т/год.). У табели 2 (ХЕАЛ) се наводи да је у Србији прерано умрло 570 особа (услед емисије загађења из сопствених постројења на угља), док се у табели 3 наводи да је само због ТЕНТ А, прерано умрло 600 особа. Обзиром да су и наведени извештај који је израђен у кампањи ХЕАЛ „Европа ван/даље од угља” без навођења извора наведених података, обрађивач ове податке не може ставити у студију. Могући утицаји на здравље појединих емитованих полутаната су описаниа студијом.
12. У студији су наведени системи за смањење емисија у животну средину, а који су од значаја за објекте који су предмет озакоњења, и реално су приказани резултати мониторинг основних чиниоца животне средине.

V Одговори на примедбе из Адвокатске канцеларије Сретена Ђорђевића из Ваљева

1. Министарство није одредило обим и садржај студије, јер се за потребе легализације објекта израђује студија о процени утицаја у складу са законом.
2. Наведени услови и сагласности нису обавезни за студију затеченог стања.
3. Примедба се не односи на Носиоца пројекта/обрађивача студије.
4. Стручни тим за израду студије испуњава услове дефинисане законском регулативом.
5. Примедба је усвојена и у студији је описан блок А3.
6. Постојећи утицаји на основне чиниоце животне средине дати су у оквиру приказа извршеног мониторинга у 2019. години.

7. Депонија за одлагање гипса није у листи објеката која су предмет озакоњења. Закон о процени утицаја налаже да се прикажу планови и техничка решења заштите животне средине у студији.

8. Утицај на поједине чиниоце животне средине је дат кроз приказ извршеног мониторинга у 2019. години. Расхладни систем није обухваћен листом објеката за озакоњење.

9. Наведени чланови из Правилника су обрађени у оквиру извршеног мониторинга у 2019. години. Члан 9. је испоштован студијом.

10. На основу израђеног модела дисперзије загађујућих материја у ТЕНТ А (приказано у допуњеној верзији студије), закључено је да постројење нема прекогранични утицај.

11. Климатски чиниоци су описани студијом. Студија је допуњена разматрањем климатских промена.

12. Законом су дефинисане мере заштите животне средине које студија мора да садржи.

13. Студијом затеченог стања се генерално не приказују алтернативна решења. Поглавље је допуњено приказом усаглашености постројења са референтним БАТ.

14. Студија је допуњена у складу са примедбом.

15. Студија је допуњена приказом из извештаја о извршеном мониторингу у 2019. години. Узорковање РМ врши овлашћена лабораторија на дефинисаним мерним местима.

16. Систем за третман отпадних вода није део пројектног задатка за израду предметне студије. Систем је изведен и ТЕНТ А је израдио и прибавио решење о сагласности на ажурирану „Студију о процени утицаја на животну средину пројекта изградње постројења за пречишћавање отпадних вода у оквиру ТЕНТ А“, Министарство заштите животне средине број 353-02-1363/2019-03 од 02.12.2019. године.

На основу свега наведеног, Техничка комисија је закључила да су примедбе из претходног Извештаја о прегледу Студије прихваћене, односно Студија је допуњена и исправљена сагласно датим примедбама. С тим у вези предметна Студија о процени утицаја на животну средину садржи све елементе на основу којих се може проценити подобност предвиђених мера за спречавање, смањење и отклањање могућих штетних утицаја на стање животне средине на локацији и ближој околини у току реализације пројекта, у случају удеса и по престанку рада пројекта, као и програм праћења утицаја на животну средину. У вези са наведеним, предложено је надлежном органу издавање сагласности на предметну Студију о процени утицаја на животну средину.

Решење и предметна Студија о процени утицаја на животну средину су саставни део техничке документације, у складу са чланом 18. Закона о процени утицаја на животну.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ: Ово решење је коначно у управном поступку. Против овог Решења није допуштена жалба. Носилац пројекта и заинтересована јавност могу покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду у року од 30 дана од дана пријема овог решења, односно од дана објављивања у средствима информисања.

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР

Александар Дујановић

Доставити:

- Сектор за надзор и предострожност у животној средини
- Центар за екологију и одрживи развој, ул. Корзо 15/13 24000 Суботица
- Регулаторни институту за обновљиву енергију и животну средијну РЕРИ, ул. Краља Петра 70/11, 11000 Београд
- Адвокат Сретен Ђорђевић, ул. Хајдук Вељкова 4, 14 000 Ваљево
- Београдска отворена школа, ул. Булевар ослобођења бр. 177, 11000 Београд,
- Бојан Симишић, ул. Видска 8/5, 11000 Београд
- Носиоцу пројекта
- Архиви

